

Фокус групи с ученици

Въведение: Социални характеристики на типовете респонденти във фокус групите

Бяха реализирани 3 фокус групи с ученици в гимназии: две в столицата София (18 училище „Уилям Гладстоун“; 51 училище „Елисавета Багряна“) и една в средно големия град Бяла Слатина в Северозападна България (Професионална гимназия по облекло „Елисавета Багряна“).

- 18 училище „Уилям Гладстоун“ в София – фокус групата се състоеше от 9 момичета;
- 51 училище „Елисавета Багряна“ в София – фокус групата се състоеше от 4 момчета и 7 момичета;
- Професионална гимназия по облекло „Елисавета Багряна“ – фокус групата се състоеше от 5 момичета и 5 момчета.

При анализа трябва да се имат предвид следните социални характеристики на респондентите във фокус групите. Редица социологически изследвания¹ демонстрират, че образователната система в България възпроизвежда във висока степен наличните в обществото социални неравенства. Тъкмо социалните неравенства очертават и различни типове потребителски навици в рамките на фокус групите сред учениците в различните училища, свързани с популярната култура, в частност потреблението на сериали. От доклад на Националния статистически институт, анализиращ нивата на бедност и социално включване в България за 2022 и 2023², също така можем да видим, че Северозападния регион се

¹ Минева, М. (2019) Кой се страхува от „тези“ деца? За българското образование между правото и конкурентния ресурс. *Социологически проблеми*, 2, с. 509 – 529; Кабакчиева, П. (2019) Качество на образованието – за кого? Нормативни визии за качеството и практическа диференциация на училищата спрямо качество и възможности за образователна и социална мобилност. *Социологически проблеми*, 2, с. 483 – 508; Якимова, М. (2019) Чие е това дете? Респонсибилизацията на семейството в образованието като генератор на социални неравенства. *Социологически проблеми*, 2, с. 466 – 482

² Национален статистически институт (2022) ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА. https://nsi.bg/sites/default/files/files/pressreleases/SILC2021_6IY8TD4.pdf [Посетен на 15/6/2023]
Национален статистически институт (2023) ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА.

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

характеризира с едни от най-високите нива на бедност в страната за разлика от столицата София, която е с най-изгодна икономическа позиция. Двете гимназии от София не само се намират в столицата, но също така са сред престижните училища, класиращите се в топ 50 училищата за града според НВО³. От друга страна, учениците, попадащи в професионалните гимназии, намиращи се обикновено в малките населени места и крайните квартали на градовете, типично са от семейства с нисък социално-икономически статус и нисък културен капитал с ромски етнически произход. Образованието в професионалните гимназии е сведено до придобиване на компетентности за нискоквалифициран физически труд, предназначен за локален трудов пазар, тъй като не се предполага учениците след приключването на гимназиалното ниво да мигрират⁴. Училището в Бяла Слатина е тъкмо професионална гимназия по облекло, а градът се намира в един от най-бедните региони на България.

Като недостатък на изследването на този етап трябва да се отчете липсата на ученици от ЛГБТИ общността, което би могло да се компенсира с реализиране на отделна фокус група с тях. Обособяването на отделна фокус група с ученици от ЛГБТИ общността като място на сигурност се налага поради няколко причини. Първо, разкриването на сексуалната им идентичност и ориентация сред другите съученици би ги поставило в рискована ситуация. Второ, поради силно изразените негативни нагласи спрямо темата от проведените досега три фокус групи, мисля, че е редно да се даде гласност и на представители на общността, за да има баланс по отношение на различните перспективи.

Раздел 1: Как младите гледат сериали?

Потребителски навици

Още на това първоначално ниво на разговора могат да се открият полови различия и устойчиви стереотипни полови роли сред учениците, независимо от кое училище са. Момчетата проявяват по-голяма склонност да гледат сериали, докато момчетата потребяват най-често пълнометражни филми. Тези, които не гледат сериали, настояват, че са ангажирани с учебна дейност, предпочитат да излизат с приятели или посещават извънкласни занимания. Често в дискусиите се появяват подигравки от страна на момчетата към момчетата. Гледането на сериали според

https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pressreleases/SILC2022_4UPGZS4.pdf [Посетен на 15/6/2023]

³ <https://danybon.com/obrazovanie/top-50-sf-nvo-7-cl-23/> [Посетен на 15/6/2023]

⁴ Кабакчиева, П. (2019) Качество на образованието – за кого? Нормативни визии за качеството и практическа диференциация на училищата спрямо качество и възможности за образователна и социална мобилност. *Социологически проблеми*, 2, с. 483 – 508

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

тях е занимание за „аутсайдери“, „асоциални хора“ или „бабички“. Тези, които гледат, казват, че се пристрастяват и затова не могат да се откъснат, докато не стигнат до края на филма. Те могат да прекарат един цял ден или нощ в гледане на сериал.

Учениците от София консумират сериали и филми индивидуално в свободното им време (т.е. извънкласно). Предимно гледат HBO и Netflix, ползвайки безплатни онлайн платформи (например Filmisub) или платени, ако семействата им имат абонамент, през телефон, таблет или техен личен компютър (лап топ). Не се споменава да използват популярни пиратски сайтове за сваляне на филми. Тези филми биват използвани и с учебна цел, за да упражняват английски език. Български сериали се гледат по-рядко, но, ако това се случи, основно биват потребявани със семейството вечер, гледайки ги по националните телевизии.

За разлика обаче от софийските ученици, тези от тях, които са с по-нисък социален статус и са от професионалната гимназия в Бяла Слатина, гледат само турски и индийски сериали с българско озвучаване по националните телевизии, често пъти с майките и бабите им и не използват безплатни платформи онлайн или дори пиратски сайтове. Описват колко им харесва да си почиват с „бира и семки“ пред телевизора, докато гледат сериал и че чакат с нетърпение следващия ден, когато ще могат да видят продължението. Изглежда, че тяхното потребителско време е изцяло съобразено с програмата на националните телевизии. Бих искала да подчертая, че тези ученици не бяха чували за HBO и Netflix, както и в нито един момент не изтъкнаха, че упражняват чужд език чрез сериалите.

Всички ученици използват Тик Ток през телефоните си, за да следят сегменти от любимите им филми или да следват любими герои. Предимно от Тик Ток научават за новите трендове, но също така и от брат/ сестра, както и техни връстници - в училище, приятели, включително такива от квартала, сред които се популяризира един или друг сериал и всички започват да го гледат.

Кои са любимите ви серийни драми?

Момчетата гледат серийни драми, чиито жанрове са или фантастика, но най-вече романтика. Харесват жанра enemies to friends, friends to lovers, K drama. Момчетата предпочитат филми на военна тематика, екшън и такива, в които има скъпи и бързи коли. Това са отново устойчиви позиции, които обединяват по-привилегированите деца от София с онези с по-нисък социален статус от Бяла Слатина.

Момчетата гледат романтика, тъй като любовта се мисли като ключ към преодоляване на социално-икономически неравенства, конфликти или социална

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

дискриминация, най-вече дискриминация към външния вид на момичето, основаващи се на полови стереотипи. Тъкмо с външния вид се появява и темата за стереотипите. Мечтаят да срещнат любовта на живота си, така както е представена във филмите и говорят критично за момчетата, които проявяват тенденции да се хвалят, че сменят често своите партньорки и са с различна нагласа по отношение на интимността. Във фокус групите момчетата представят родителите си като семейство, основаващо се на „истинска любов от пръв поглед“ и в този ключ проблематизират разликата между тях, които не могат да намерят такава любов и предишното поколение. Момчетата от своя страна настояват върху военните филми и екшън, тъй като харесват посланията за братство, братска солидарност и подкрепа, смелост, жертвоготовност в името на кауза и др., а скъпите коли са израз на привилегирован мъжки статус.

Във фокус групата в 51 училище „Елисавета Багряна“, София бяха обсъдени следните сериали, филми и жанрове: New Neighbors; Game of Thrones; House M.D.; The Vampire Diaries; Teen Wolf; Stranger Things; K dramas: FBoy Island and Boys over Flowers; Fast and Furious; Harry Potter; The summer is Turned Pretty; The Killer is also Romantic; Euphoria; Sex Education; BG serials: Dads and Revolution Z.

Във фокус групата от 18 училище „Уилям Гладстоун“ бяха обсъдени следните сериали, филми и жанрове: Harry Potter; How to Get Away with Murder; The Vampire Diaries; Stranger Things, Game of Thrones; Chernobyl; Suits; Young Sheldon; Grey's Anatomy; CSI: Miami; The Hunger Games; Marvel; DC; 1918; Fury; Scent of Woman; Law & Order: Criminal Intent; The War of the Roses; The White Queen, The White Princess; The Spanish Queen; The Good Doctor.

Сред учениците от Бяла Слатина бяха открити филмите Jan and Sanem и Gori.

Учениците като цяло изпитваха затруднения да отговорят на въпросите дали серийните драми влияят на поведението им и дали се чувстват представени от сериалите, които гледат? Но, ако тези въпроси, отнесени към тях ги затрудняваха, то, когато заемаха критична позиция по отношение на репрезентацията на ЛГБТИ тематиката в съвременните филми, то тогава „влиянето“ се свръх-преекспонираше и биваше коментирано като „много мощна пропаганда върху децата“. Това ще бъде коментирано в следващия раздел.

Раздел 2: Полово равенство

Тъй като антиджендър дискурсът е силно застъпен в България след 2018 г., когато беше отхвърлена Истанбулската конвенция като противоконституционна, а понятието „джендър“ беше трансформирано в пейоративна дума за „гей“, поради

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

тази причина преформулирах въпроса: „Интересувате ли се от въпроса за пола?“ в „Интересувате ли се от въпроса за равенството между мъжете и жените?“ и „Интересувате ли се от проблемите на ЛГБТИ общността?“, за да избегна автоматичните негативни реакции около думата „пол“.

Тук също ще разделя отговорите на учениците между тези от столицата и от провинциалния град, защото разликите бяха съществени.

Учениците от столицата свободно и диалогично размишляваха над стереотипи на пола, осмислени в хетеронормативна рамка, като поставяха основно акцент върху трудови неравенства – неравно разпределение на грижовния труд у дома; дискриминация на работното място към жените; има ли мъжки и женски професии и т.н. Но силно негативни реакции се изразяваха при употребата на думата „феминизъм“. В тази линия на размишления се правиха разлики между първа, втора и трета вълна във феминизма, където учениците излагаха като основателни исканията за право на глас от първата вълна на феминизма, но бяха силно негативни към новите тенденции, върху които наслагвах всякакви осмислени от тях като „странни и радикални идеи“. Например: „Радикалните феминистките мислят, че Бог е жена и това е напълно налудно!“.

За разлика от темата за равенството/ неравенството между мъжете и жените, които бяха дискутирани сравнително умерено, то темата за проблемите на ЛГБТИ правата събуждаше силни негативни реакции и много често механично биваха възпроизвеждани тропи от антиджендър дискурса. ЛГБТИ каузата се осмисляше като, цитати: „мощна пропаганда на Запада, която ни се налага отвън, докато „ние сме балканци“, „непрекъснато ни се натрапват „извратенци“, които не искаме да гледаме“ и ако може „ЛГБТИ да не афишира в публичността“, подиграват се и имат силно негативно отношение на протестите, които се провеждат на 25 ноември срещу полово базираното насилие и домашното насилие, 8 март – ден на жената и София Прайд. Трансджендър темата събужда също най-много негативни реакции.

За разлика от софийските ученици, тези от град Бяла Слатина така зададените въпроси им се явяваха като натрапени и чужди. Темата за стереотипите не им беше позната. Затова се опитах да тематизирам излезлите полови различия непосредствено от фокус групата – „Вълнуват ли ви тези разлики, които се очертаха сега между момичетата и момчетата, като например това, че вие момичетата гледате сериали, докато момчетата не?“. Оттук учениците започнаха да говорят върху всекидневието им в училищната среда. Момичетата обсъждаха проблемите за половото насилие в училище, проявявано от страна на момчетата към тях, както например да стигматизират някоя съученичка като „лека жена“, да разпространяват видеа със сексуално съдържание със съученички и го намираха за

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

неприемливо и обидно. Момчетата от своя страна твърдяха, че момичетата непрекъснато ги одумват и клюкарят. При тези ученици се забелязваше устойчиво липса на антиджендър дискурс и затова бяха по-отворени към дискусия. По темата за проблемите на ЛГБТИ общността отново разказваха за техни съученици. Първоначално подхождаха негативно, цитат „Господ е създал само мъж и жена. Затова не е нормално да има различни“, но когато попитах „Господ вероятно е създал и други, щом ги има?“ те се разколебаха и започнаха да размишляват в друга посока.

Раздел 3: Серийни драми и пол

Имайки предвид силно негативните нагласи, които очертах в Раздел 2 сред учениците от София, то и темата за репрезентацията на пола в серийните драми беше подложена на силни критики. Основно репрезентацията на ЛГБТИ общността или на темата за половите неравенства в киното беше осмислено отново като „много вредна пропаганда на Запада“, която „ни е чужда“ и която е „вредна, тъй като основно деца гледат“. Когато задавах въпроса преди за това дали влияят филмите на поведението им и чувстват ли се представени в тях, учениците често пъти изпитваха трудност да отговорят. Но, сега, когато питах за филмите и тяхната връзка с темата за пола, то изведнъж филмите се превръщаха в „много мощно средство за влияние и пропаганда, насочена към деца“. Особено силни емоции предизвиква темата за малката русалка, която е представена с тъмен цвят на кожата. Това категорично се осмисля като изкривяване на „истината“ и като неприемливо. Оттук възникват дискусии за „изкривяване въобще на историческата истина“ във филмите чрез представянето на исторически фигури например като чернокожи.

Учениците от провинцията пък не можаха да реагират на тези въпроси. Единствено едно от момчетата заяви, че това е тема на Холивуд, но че той не мисли, че тя е нещо важно за българския контекст.

Фокус група с учители

Беше реализирана фокус група с 5 учителки – 3 на възраст над 40 години и 2 под 40 години - 18 училище „Уилям Гладстоун“, София.

Раздел 1: Взаимодействие учител – ученик

Потребителски навици

Проектът GEMINI се финансира съвместно с Европейския съюз. Във всички съобщения обаче изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

2 от респондентките, които преподават английски език, са любителки на серийните драми. Едната гледа всяка вечер със съпруга ѝ, а другата през ваканциите, когато няма часове в училище и не се грижи за внуци. Двете взаимно си споделят филми. Силно са се запалили по серийните драми и заради учениците, за да могат да имат обща тема за дискусии с тях и да изграждат близост. Темата за серийните драми естествено се появява в часовете им, тъй като в учебниците по английски език има такъв раздел, касаещ свободното време, както и култура. Затова и полагат усилия да следят тенденциите. Другите респондентки – едната преподавателка по философия и гражданско образование, втората по български език и литература - също са гледали сериали, въпреки че не са така запалени любителки и не интегрират в часовете си дискусии върху филми. В разговора открояват такива, които са популярни и биват излъчвани по телевизията. Всички са категорични, че учениците са големи привърженици на серийните драми и че те са важна част от живота им. Една от респондентките разказва как веднъж видяла в час, че ученик е изморен и след като разбрала, че е гледал цяла нощ сериал, е решила и тя да го изгледа, за да разбере как е възможно ученикът да не спи цяла нощ.

„И: А според Ваши наблюдения учениците гледат ли сериали?

Всички: О, много! Много

Р3: Ние затова започнахме да гледаме.“

„Р1: Аз гледам сериали, когато имам време. Това е проблемът, че нямам време. Ние си споделяме филми с Р3, защото тя гледа всяка вечер и има повече свободно време. Аз имам внуци. Често Р3 ми праща и ако има период, в който аз съм гледала някакъв сериал, после аз ѝ споделям, защото тя има повече време от мен явно. Но обичам да гледам сериали, защото най-малкото с ученици коментираме в училище сериали и е добре да съм в час. Добре е да знаеш за какво говорят учениците, за да имаш мнение по темата, за да могат да те почувстват по-близък. Така че аз гледам всяка ваканция. Но примерно тогава сядам и изглеждам цял сезон за един ден. Примерно гледам 10 часа. През учебно време ми е трудно, защото работя и събота и неделя. Имам и много тестове да проверявам. Но ваканцията, когато започне, първият ден чета книга, вторият гледам сериал, третият ден е книгата, четвъртият ден е сериал. Така че мога да кажа, че всяка ваканция, което е горе долу всеки месец.“

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

„P4: Аз нямам телевизор. Всичко гледам предимно на компютър и това е в продължение на 9 години, тъй като съм в постоянен ремонт. Не гледам съвременни български серийни драми. Чуждестранни може, да. Гледала съм стари серийни драми като Приятели, Всички обичат Реймънд... Харесвам комедийни в общи линии. Бар наздраве... Имаше за едно момченце, как се казваше, Всички обичат Крис.“

„P2: Аз също не гледам много телевизия и сериали, но така като върна времето назад общо взето минах и аз през Замунда, за да изтегля някой от сериалите или съм гледала по телевизията. Като имена мога да кажа Мостът, но скандинавската версия. Той е криминален сериал, направен между Дания и Швеция. И става дума за една полицайка, която работи по случаите.

P1 и P3: Звучи като The Chestnut Man.

P2: Другият сериал, който съм гледала, е българският Светът на Ванката. Учениците ми го препоръчаха. Сериалът през интернет се гледа. Общо взето е хумористично направен филма. Miss Fit преди много години. Това е един сериал за едни младежи, които придобиват супер сили и попадат в различни ситуации. И в момента гледаме Новобранецът по Нова Телевизия. Той е за този, който играеше в Касъл, той е новобранец полицай и разрешава различни случаи. Хавай 5:0 сме гледали.

P1: Да, това съм го гледала и аз със сина ми.

P2: Последователно също съм гледала Доктор Хаус. Имаше още един лекарски – Анатомията на Грей.

P1: О, да, той беше много добър и ние го гледахме!

P2: От българските – Откраднат живот.

P1: Но без последния сезон.

P2: Да, 1 и 2 сезон. И Братя също 1 и 2 сезон.

P1: Под прикритие не си ли гледала?

P2: Не.“

Всички респондентки свалят филми през Замунда, гледат HBO Go, HBO, Netflix и също FilmiSub.

Като любим жанр категорично открояват трилъри, криминални сериали, продуцирани от скандинавските държави. От тяхна гледна точка учениците най-

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

вече харесват криминални сериали и трилъри, тъй като за такива става въпрос в разговорите с тях, но също така допускат, че говорят за тези жанрове, тъй като знаят, че учителите харесват най-вече тях.

Раздел 2: Какво работи и какво не работи при преподаването на равноправието между половете?

Учителите казват, че започнали да се вълнуват от въпросите на пола заради учениците, от които основно се учат. Не са минавали специални обучения по темата, а освен от учениците, също така сами се образоват. Споделят наблюдения, че в училището се развиват две тенденции – ученици, които са с либерални нагласи и свободно изразяват своята различна сексуална ориентация и сексуална идентичност и такива, които са със силни националистически нагласи. С облекчение споделят, че до открити конфликти и насилие не се стига между тях. Тези, които свободно изразяват различна сексуална ориентация и идентичност, се чувстват спокойни да го правят основно в училищната среда, където намират съмишленици и приятели, но не и в своите семейства и на улицата. Тъкмо с приятелите си учениците обсъждат въпросите на пола, но не и в семействата си. Проблемът се повдига в рамките на часовете по английски език, където има тема за правата на жените, както и по гражданско образование. Тя не присъства в учебното съдържание по български език и литература. От фокус групата изглежда, че антиджендър вълната след 2018 г. не се е отразила съществено по отношение на възможността да бъде преподавана на темата.

„I: Споменахте, че сте обсъждали темата за полото равенство. Това според вас тема ли е, която има място в училище?

R3: Тях самите ги вълнува.

I: И вие започвате заради тях да я въвеждате или примерно идва от вас?

R3: Ами може би по някакъв начин я има в учебника. Това е лилавият учебник по английски език, в края му има такава тема Women's Rights.

R1: Да, има си такава тема, която е за правата на жените, правата на човека, за феминисткото движение и съответно ти няма как да не ги питаш вие какво мислите. Той е текст за четене с разбиране и няма как да не питаш вие какво мислите.

R2: Повдига се, защото те сами си дават индикация, че ги вълнува. Тук в 18-то имаме много представителни извадки за подобни персонажи, които мислят в едната или в другата посока. Т.е. да кажем одобряват идеята за равенството между половете, други които не одобряват. Имаме много

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

либерално ориентирани ученици, както и ученици, които са по мое мнение с доста крайни националистически възгледи. Това изисква от нас да развием умения, за да успеем да балансираме между тези две позиции. Ние по един от профилите по философия имаме социална психология и психология на личността. Там говорим половете, за ейджизъм. Там се поставят теми като: Одобрявате ли жена на 60 да стане майка? Мъж на 80 да стане баща? Защо при единият одобряват, а при другия не? Какви са спецификите? Това присъства в рамките на гражданско образование, където си говорим за човешки права.

R1: Там беше темата за професиите, сега като се замисля. Има ли типично мъжки и типично женски професии? Всички: ооооо! Тогава какви дебати бяха!

R2: Сега се сетих, че в една извънкласна дейност сме говорили за полово неутралния език. Какво е това? Къде се среща? В различните държави с различни езици как стои въпроса? Как се развива това да няма конкретно дрехи за мъже и дрехи за жени или играчки за децата, които да не са типично синьо за момченца, розово за момиченцата. Тогава имаше голям интерес. Ние погледнахме от страна на живия език. Имаше примери, ако не ме лъже мисълта, с френския, с това, че те променят езика си така, че да дадат равнопоставеност. Както в България е гадно да се каже колежка в женски род или учителка, или асистентка, аз съм асистент в мъжки род, учител в мъжки род, колега в мъжки род. Имаме женски род, но женският род прави така, че да звучи дисквалифициращо.

R4: Ами за равноправието не се сещам да сме говорили, но като цяло аз в няколко часове мисля да проведа такъв специфичен урок с Бакман, тъй като точно в този роман Бьорстад има тема свързана с това дали думата на момичето стои срещу думата на момчето и на кого вярват повече. И това е много хубаво да се вземе и точно с тези деца да се обсъди. Това го планирам.“

Като **подход**, който учителите прилагат при обсъждане на темата за равноправието на половете, основно се открояват провеждането на дискусии, където предварително се изработват правила за протичането им, а учениците имат ограничено време в рамките на часа бързо да подготвят основните аргументи, които ще изложат в дебата. Те също така биват разделени на групи – За и Против – като най-разпалени дискусии се случват, когато едната група се състои само от момчета, а другата само от момичета. Това е и предпочитаната от самите ученици форма, в която обикновено момчетата побеждават момчетата. Друг подход е да се даде

Този проект е финансиран от Европейския съюз (Програма CERV) по Споразумение за безвъзмездна помощ № 101088073

задача на учениците да изработят презентация по тема, която да представят на класа.

„И: И кое сработва според вас като подход преподавателски и може би има пък подходи, които въобще не сработват?“

R2: При мен е под формата на дискусия или на дебат, като се опитваме предварително да си уточним правила, за да можем да се изслушваме и да си изработим аргументирана позиция или под формата на казуси. Това е при мен – дебати и казуси.

R3: Ние също правим дебати в рамките на преподаването на английски език, защото, както казах, имаме такива теми в учебниците по английски език. Правим също и презентации.

R1: Да. Друг подход, който понякога работи, понякога не, карам ги да си избират отбори. Понякога се случва да има 4 момичета и 1 момиче или 4 момичета и 1 момче и, когато трябва да заемат една позиция, за тях става трудно. Много повече се палят и се ентузиазират, когато ги разделиш на момчета и на момичета. Изключително лесно се палят. Опитват се да се състезават. Много често в такива дебати жените печелят, защото сме по-даровити, много по-добре успяват логически да си подредят мисълта и да кажат например защо тази професия е женска или не. Мъжете са по-обрани и това винаги поставя момчетата на по-предни позиции. И момчетата са размазани, страхуват се, чувстват се унижени, че са победени от момчетата, което... Не знам. Какво значение има кой те е победил?“

Раздел 3: Серийните драми като инструмент за преподаване

Всички учители одобряват идеята серийните драми да бъдат използвани в училище като инструмент за преподаване, както и смятат, че гледането заедно е добър начин да се сближават с учениците чрез споделеното преживяване на културното събитие. Дават за пример вече разработената платформа Синет, където има качени примерни филми по теми с разработени инструменти за насоки за дискусии по части от филма. Но настояват, че учениците трябва да бъдат активна част от процеса и да могат сами да предлагат серийни драми, които да бъдат обсъждани.